

מדור אמונה ובטחון

מתוך קונטרס הבינוני המלא
קונטרס שני"ד

שיעורי
הרב שמואל
שפיצער
שליט"א

דביקות בה על-ידי הכנסת השכינה לחדדים החשובים

יום שלישי פרשת ויגש ל' כסלו תשפ"ה

אמונה ובטחון

שיעור רס"ט

עוז וחדוה במקומו

כשמבינים זאת, יכולים להבין יסוד חשוב שיכול לחזק את האדם הרבה בעבודת ה'. **ה'שם משמאל'** (אמור תרע"ז) מבאר **שכאשר האדם שמח, הוא מקיים מצות הדבק במדותיו'**, כי אצל הקב"ה נאמר (ויהי"א טז, כז) 'עוז וחדוה במקומו', וכפי שכאשר האדם מתנהג במדת הרחמנות, הוא מתדבק במדותיו יתברך, כך כשהוא מתנהג במדת השמחה. כאשר אין האדם מתנהג כראוי, חסרה בו מצורת האדם, כי אדם הוא מלשון 'אדמה לעליון', וכשאנו מתנהג במדותיו של הקב"ה, אינו דומה לעליון, וכיון שנאמר 'עוז וחדוה במקומו', אם כן **צורת האדם השלם היא להיות תמיד בחדוה ובנהירו דאנפין**.

בלשון בני אדם אומרים: פלוני הוא אדם נורמלי, אדם בריא. קשה להגדיר את הכוונה. אך כשרואים אותו שמח ומיושב ומלא חיות, אומרים: הנה הוא אדם בריא. הוא יותר 'מענטש'. יש שמתפללים על משהו ואומרים עליו: הוא כל היום מסתובב עם מאור פנים. כאילו באופן נורמלי צריך האדם להיות לא עצוב ולא שמח, אלא משהו באמצע. אומר ה'שם משמאל': לא! אדם נורמלי הוא מי שמתהלך בכל עת בשמחה עצומה. כך הוא מתהלך. סתם. יום שלישי פרשת שלח. הוא מתהלך באופן זה, לא דוקא מפני שזכה עכשיו בלוטו.

עבדו את ה' על-ידי שמחה

הרבי מליובאוויטש זיע"א היה שואל אנשים גדולים מה הועילה החסידות. פעם שאל את ה'לב שמחה' מגור זיע"א, השיב לו ה'לב שמחה': החסידות לימדה את האדם לעבוד בשמחה. שאל אותו הרבי מליובאוויטש: הלא את זה כבר אמר דוד המלך - עבדו את ה' בשמחה. אמר לו ה'לב שמחה': עד שהפציע אור החסידות, היו מפרשים שעבודת ה' תיעשה מתוך שמחה, ומשהפציע אור החסידות, מפרשים: **עבדו את ה', במה? בשמחה. בזה גופא שתהיו שמחים תעבדו את השם**.

וכאן ה'שם משמאל' נותן לזה הסבר נפלא. איזה מצוה מקיים האדם כשהוא שמח? הוא מקיים מצות 'הדבק במדותיו'. ומה הוא מועיל בזה? האם זה סתם ענין פשוט כי השמחה תוביל לדברים טובים? על זה אומר ה'שם משמאל': **שעל ידי שהאדם מתדבק במדותיו באמצעות השמחה, השכינה יכולה לשרות עליו**.

אחרי ה' אלוהיכם תלכו ... ובו תדבקון

נצטוונו בתורה (פרשת ראה יג, ה): אחרי ה' אלוהיכם תלכו ... ובו תדבקון. האדם מצווה להתנהג במדותיו של הקב"ה, מה הוא רחום - אף אתה רחום; מה הוא חנון - אף אתה חנון. ואמרו חז"ל **במסכת סוטה** (יד, א) שהקב"ה מלביש ערומים ומבקר חולים, ועוסק בקבורת המת, כמו שהלביש את אדם וחווה, והיה שושבין לאדם הראשון בעת חתונתו, וקבר את משה רבינו, וביקר את אברהם אבינו בעת חליו. האדם צריך להתנהג גם כן באופן זה ולהדבק במדותיו. ידוע שמדובר במצוה כללית מיסודות היהדות, וכפי שאפשר לראות בספר **תומר דבורה להרמ"ק**, שם הוא מראה איך האדם צריך להתאים עצמו למדותיו של הקב"ה ולרחם על בני אדם למרות שאינם מרחמים עליו, ולהיטיב גם למי שעושה לו עול, וכפי שהקב"ה נותן לאדם את מזונו גם בשעה שהוא חוטא.

אכן בתומר דבורה מבואר, וכן בהרבה מספרי החסידות, שהסיבה העיקרית שהאדם צריך להתנהג כך, היא שהאדם צריך להביא את השכינה לשרות עליו. זוהי תכלית האדם בעבודתו ובקיום כל תרי"ג המצוות, שהשכינה תשרה עליו, כלשון האלשיך הק' על הפסוק (תירומה סד, ח) 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם'. בתוכו לא נאמר, אלא בתוכם, בתוך כל אחד ואחד. והסיבה לכך, כי **לתכלית זו ברא הקב"ה את העולם, שתתגלה אלוהות בתחתונים**, היינו שיתנהג האדם במידותיו של הקב"ה, ואז תוכל השכינה לשרות עליו ולא תצטרך להיות בגלות, וכך יתפרסם שמו הגדול אפילו במצבי החושך אשר בעולם החושך.

נמצא שכאשר האדם עוסק בהכנסת אורחים ובביקור חולים ובנתינת צדקה, ובכל אופן אחר של התדבקות במידותיו יתברך, הוא מביא את עצמו ואת העולם אל התכלית. אכן פעמים רבות אין האדם קולט בשעה שהוא עוסק בגמילות חסדים שהתכלית איננה הגמילות חסדים עצמה, אלא מה שהוא מקיים את תכלית הבריאה. אם האדם מטיב ליהודי ונותן לו צדקה, אין עיקר התכלית מה שיש לפלוני כסף למחייתו, ואין עיקר התכלית מה שהוא עובד על עצמו ומזדקן. זו בוודאי תכלית יותר גדולה מהתכלית הראשונה, אבל עדיין לא העיקר. **עיקר התכלית הוא שהוא עושה נחת רוח לשכינה, במה שעשוי היא יכולה למצוא בו מקום לשרות עליו**.

וזהו שכתב ה'אור החיים' הק' בפרשת ויחי (מז, כח) בענין יעקב ישראל. כשיעקב אבינו היה בצער מחמת מכירת יוסף, לא היתה השכינה יכולה להתגלות לו, כי כשהאדם שרוי בעצבות, אין השכינה יכול לשרות אצלו, כי אצל השכינה עצבות אינה קיימת, וכיון שכן, יש שתי בעיות: אחת, שאין השכינה מוצאת לה מקום. היא שרויה בגלות, וכמו שאמרו חז"ל (סנהדרין מז, א) שכאשר האדם שרוי בצער, שכינה מה לשון אומרת? קלני מראשי, קלני מזרועי. והשניה, שהאדם עצמו שרוי בגלות נוראה, כי אם אין השכינה יכולה לשרות עליו, אין לו התגלות השכינה, והרי הוא חי בחסרון גדול. אין לו מהיכן ליטול את חיותו. מגיע אליו חיות רק מאחוריים דקדושה. הפסד גדול הוא, גם לו וגם לבריה. **וכיון שהאדם מקיים רצון ה' להיות בשמחה, השכינה יכולה לשרות עליו, והוא והשכינה יוצאים מן הגלות**.

ה'אור החיים' הק' כותב במקומות אחרים, שכאשר האדם מדבר דברים בטלים בשבת, הנשמה היתירה אינה מוצאה מקום אצלו, והוא כאילו מגרשה. כך הוא גם לגבי העצבות. **כשהאדם שרוי בעצבות, אינו נותן לשכינה לשרות עליו**.

לב נשבר אלוהים לא תבזה

ה'שם משמאל' מביא שם ראייה ממה שאמרו (נחמ"א צט, ב) אונן אינו משלח קרבנותיו, שנאמר 'שלמים', כשהוא שלם ולא כשהוא אונן, הרי שאם האדם בעצבות, הוא נקרא חסר מצורת אדם השלם. ועוד כותב שם שכל זה אם האדם שרוי בעצבות, אבל אם יש לו לב נשבר מפני שהוא זוכר את עוונותיו ויודע שיש לו הרבה לתקן, אין זה מעכב אלא מועיל, כי אף אצל הקב"ה נאמר **במסכת חגיגה** (ה, ב) שיש בתי גוואי ובתי בראי, ואם בבתי בראי אין עצבות אצלו, בבתי גוואי נאמר (ירמיה יג, יז): **במסתרים תבכה נפשי**. האדם צריך להיות ראוי שהשכינה תשרה אצלו, זה כל הענין, ואם כן אדרבא, על-ידי שברוך הלב מתדמה האדם יותר אל השכינה.

עכ"פ הנקודה היא שתכלית 'ההלכת בדרכיו' היא שהשכינה תוכל לשרות על האדם, כי אז נעשה האדם בית המקדש. הרי שלמיתת האדם היא כשהוא זוכה לנבואה או למדרגה של רוח הקודש, כי אז השכינה שורה עליו, וכשהשכינה שורה עליו, ממילא הוא משיג דברים נעלמים.

אם לא תעצבו לא יחר בעיניכם

הנה אנו מוצאים יסוד זה מבואר בספר **דברי אמת להחווה מלובלין** זיע"א על **פרשת ויגש**. בפסוק נאמר (ויגש מה, ה): ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני אלוקים לפניכם. שואל החוזה: מה פשר כפל הלשון – אל תעצבו ואל יחר בעיניכם? מבאר החוזה דאיתא בשם האר"י הק' ז"ל **שהעצבות מבטלת ההשגה**. לכן אמר אל תעצבו, וממילא לא יחר בעיניכם, כי תשיגו שלמחיה שלחני אלוקים לפניכם.

דיבור כה מאיר. בדרך כלל חושב האדם שתחילה הוא צריך להבין שהקב"ה התכוון לטובתו ושהכל נעשה בחשבון, ואז יוכל לבוא לידי שמחה. שואלים את האדם: איך אתה שמח? והוא משיב: כי יש לי אמונה. אני מאמין שזה היה בחשבון. זה לא האחים, זה לא פלוני ולא אלמוני. זה קרה מפני שהיה צריך לקרות. אומר החוזה מלובלין: איפכא מסתברא. **בכדי שהאדם יוכל להרגיש באמת שמה שנעשה לו היה הדבר הטוב ביותר שיכול להיות, הוא צריך לקבל השגה מלמעלה**. זה אמת לאמיתו, אבל האדם צריך להרגישו מבפנים, ובשביל זה הוא זקוק להשגה. ואיך האדם מקבל אותה השגה? על-ידי שהוא בשמחה, כי כשהוא בשמחה, הוא ראוי להשראת השכינה, וכשהשכינה שורה על האדם, הוא מקבל השגה.

דומה הדבר למי שחוזר בתשובה קודם הלימוד, או עוסק במצוה חשובה קודם הלימוד, או מתפלל בבכיה קודם התפילה – רבונו של עולם! איני מבין אפילו מילה אחת, אנא! פקח לי את עיני – שאז כשהוא מתיישב ללמוד, הוא מבין, כי כשהשכינה באה אל האדם, הוא מקבל השגה. אומר האר"י ז"ל שכמו כן השמחה מביאה את השכינה אל האדם, כי אין השכינה שורה על האדם אלא מתוך שמחה, ולכן כשהאדם שמח, אז הוא זוכה להשגה, וכשהוא זוכה להשגה, אז הוא מבין כי למחיה שלחני.

אפשר להוסיף לכך את דברי ה'מאור ושמש' שלמדנו בפרשת וישב. יוסף הצדיק היה בשמחה. לא היה לו קל. הוא התמודד עם מצבים קשים ביותר כדאיתא בזוה"ק. אבל התורה מעידה עליו שהצליח במלחמתו עם עצמו להיות שמח. 'ויהי איש מצליח' (וישב ל, ג), מבלי שיידע מפני מה הוא עובר מה שעובר, הוא החזיק את עצמו בשמחה, וכיון שהחזיק את עצמו בשמחה, זכה להשגה והרגיש שכך רצה הקב"ה. אמר יוסף לאחיו: אתם לא מכרתם אותי. זה ברור לי. אלמלא כן, לא היה יכול להיות חף מכל טינה על אחיו כפי שכתב ה'אור החיים' הק'. ואמר אחד מהצדיקים שאם לא היה ה'אור החיים' הק' נמצא בדרגה זו, לא היה יכול לכתוב כן. לא היתה לו שום טינה בלב. לבו היה נקי לגמרי. יוסף אמר להם: אולי היה לי נסיון לכעוס עליכם, אבל אין לי על מה. אחרי כל-כך הרבה שנים של צער ויסורים, דיבר אליהם כן. אני אומר לכם את האמת, אין לי שום טינה בלב. אבל יוסף שם לב שהם עדיין אינם שם, על כן אמר להם: יש לי עצה בשבילכם. אל תעצבו, ואז ממילא לא יחר בעיניכם, כי תשיגו שלמחיה שלחני אלוקים לפניכם.

מתחילים בשמחה מעושה

אמנם כן, זה ברור שכאשר האדם מתחיל לשמח את עצמו, הוא אומר דיבורים כאלה: זה היה לטוב, והקב"ה בוודאי יוסיף לעזור לנו. לא יודע איך, אבל דוד המלך אומר טוב ה' לכל ורחמינו על כל מעשיו, ואני מאמין בזה, ואני יודע שאף פעם אין זה משתנה. את הדיבורים האלה הוא אומר וחוזר עליהם שוב ושוב עוד לפני שהוא מרגיש. והנה האדם שואל: מה יש לי מלבד כך ואני לא שם בכלל? אני אומר לך את האמת, אני אש להבה, אני ברוגז, אני שבור לגמרי. סתם לשקר לעצמי! כעין זה האדם שואל: להודות עכשיו לה? על מה? מה, במצב כזה להודות לה? אתה אומר שזה היה לטובה, אבל הקב"ה יודע מה בלב, ואם אתן לו הודאה עכשיו, זה

יהיה העמדת פנים בלבד.

אומר החוזה מלובלין: מה אינך מבין? זוהי הדרך להגיע לשם. זוהי העבודה של 'אהבת את ה' אלוקיך'. אתה מצווה לשמח את עצמך. וזה כולל לשמח את עצמך קצת גם בדברים חיצוניים. יציאה ברכידה, מריחת חיור על הפנים, אמירת מילתא דבריחוחא. כל אלה מפתחות הן לשמח את עצמך, ואל השמחה האמיתית תגיע לא רק בגלל שהאדם נפעל לפי פעולותיו, אלא שכיון שכשהאדם שמח, אף שזה מגיע מחמת הסחת הדעת, כגון על-ידי התעסקות בדברים אחרים ועל-ידי הטבה לאחרים, הוא מקיים מצות והלכת בדרכיו, וכיון שכן, השכינה באה אצלו, וכאשר השכינה נמצאת אצלו, הוא מקבל השגה, והרי הוא קולט בתוך תוכו שהכל לטובתו, וממילא הוא נעשה שמח באמת.

ההשגה מגיעה בפתע פתאום

מצוי לשמוע את האדם אומר אחר תקופה ארוכה של רוגז: היום היתה לי הארה נפלאה. אמרתי תהלים ופתאום קלטתי שהכל לטובה. שומעים ומתפללים: הרי במשך חודשיים אני כבר אומר לך זאת. כשאמרתי לך זאת – התרגזת עלי, כשהראתי לך מראי מקומות – צעקת עלי; כששרתי לך זאת בחרוזים – לא רצית לשמוע. מה קרה לך היום שפתאום נפלה לך הארה זו?

והתשובה פשוטה. כשאתה אומר לאדם דבר אמת שהשגת אבל הוא שריר בעצבות, למה תחשוב שהלה ישיגו בגלל שאתה השגת? לא האותיות חסרות לפלוני: את האותיות היו יודע כבר מאז שהוא לומד אצל המלמד בתלמוד תורה. מה שחסר לו, זו ההשגה. אכן כעת שהוא יושב ואומר תהלים בגישה נכונה, או עוסק באיזה דבר מצוה, או אפילו מסיח את דעתו קצת ומתעסק בדברים אחרים, הוא נותן לשמחה לבוא אליו, וכיון שהשמחה באה, הוא מרגיש דבר שמעולם לא הרגיש. הוא אומר: הרגשתי אתמול הארה כה נפלאה. אה, שלום עליכם! זה מה שנקרא שהשכינה היתה אצלך. איך היה? היה טוב?

ההשגה היא תולדת הדיקות

זוהי תכלית התורה והמצוות, שהאדם יתנהג כפי שהקב"ה רוצה, וממילא תוכל השכינה לשרות עליו, וכיון שתשרה עליו השכינה, תהיה לו השגה וכל מה שצריך. כן שמעתי בשם הרה"ק רבי אלעזר מרייטא זצ"ל שאמר במה שאנו רואים בנר חנוכה שיש כמה דרגות, מהדרין ומהדרין מן המהדרין, מה שלא נמצא כן בשום מצוה, כי בשעת מציאת פך השמן היו כמה דרגות של התפעלות בקרב ישראל. היה מי שאמר: איזו השגחה פרטית נפלאה! אמר לו השני: השגחה פרטית? זה כל מה שהשגת? אינך קולט כמה אהבה יש כאן? נכון, גם אתה מבין שזה נס מן השמים, אבל אני מרגיש שהקב"ה אוהב אותנו, כי אני רואה שהקב"ה שומר לנו על פך שמן טהור כי הוא אוהב את עבודתנו, ואף שחטאנו, הוא עדיין מחבב אותנו. ואז הגיע עוד אחד והבין בזה יותר לעומק, ביאור חדש בבנים אתם לה' אלוקים (פרשת ראה יד, א). לכן גם כשבאים לקיום מצות הדלקת הנר, כל אחד מוסיף להדר לפי דרגת ההתפעלות שלו מהנס.

לפי דברינו, הביאור הוא כזה: מי שהתפעל יותר, זה לא הגיע לו מפני שהיה בעל רגש יותר גדול, אלא מפני שהיתה לו יותר השגה, ומפני מה היתה לו יותר השגה? כי היתה לו יותר השראת השכינה. מי שהיה יותר שמח, היתה לו יותר השראת השכינה, וממילא היתה לו יותר השגה, וכיון שהיתה לו יותר השגה, התכלית התקיימה בו יותר.

ההשגה היא התולדה של הדיקות. כל פעם שיש משיפע ומקבל שמתייחדים – יש תולדה, והתולדה היא שפע חדש. כשהאדם שריר בשמחה, הוא נותן לשכינה לשרות עליו, וכשהשכינה שורה עליו, יש דביקות, והתוצאה היא – השגה חדשה. קלטתי משהו. וזהו דבר ששווה יותר מכל הון.

כשהאדם התפלה שמו"ע או אמר פסוקי דזמרה והבין פירוש חדש, זה לא סתם פירוש חדש. זה הרבה יותר מסתם פירוש חדש. זה סימן שמשהו פעל כאן כמו שצריך. היתה פה רוח של תפילה, רוח של ביטול, והשכינה שרתה עליו. 'שומע ומוסיף' (אבות ג, ה) הוא סימן שהיה פה שומע. כל אחד לפי דרגתו. אבל אז האדם קולט שכל התורה והמצוות הן באופן זה. האדם מכניס את עצמו בכל עת למצב שהשכינה תוכל לשרות עליו, וכיון שהשכינה תשרה עליו, תהיה לו דביקות, וממילא יזכה להשגה ויחדש בדברי תורה, ובה תתקיים תכליתו בעולם.

נקיון הבית ופתיחת הדלת לאורח

כעת נבאר יותר בפרטות: יש שלושה שלבים בדביקות האדם עם הקב"ה. הדבר דומה למקבל אורח בביתו. השלב הראשון הוא פתיחת הדלת לאורח. האם יהיה לו נעים בביתך? האם תתן לו לשהות בביתך לאורך זמן? האם תאיר לו פנים כדי שירגיש בנוח לשהות אצלך? כל זה כבר מגיע אח"כ. דבר ראשון אתה פותח לו את הדלת. זה לא מובן מאליו. יש אנשים שאינם פותחים את דלתותיהם לאורחים. יש רחובות שבהם עומדים שומרים ולא נותנים לזרים להיכנס. ובכן, כשמדברים בענין הכנסת השכינה באדם, בשלב הראשון שואלים את האדם: האם אתה רוצה לתת לשכינה להיכנס? אולי אינך רוצה לתת לה להיכנס בכלל?

הסרת הרע היא כמוה כנקיון הבית כדי שתהיה לשכינה אפשרות להיכנס. זה כולל, ראשית כל את הגאווה הגסה. על הנקודות העדינות של הגאווה צריך לעבוד כל החיים, אבל הסרת הגאווה היא כעין להתלמד נימוסים, היינו שיחידר האדם במוחו שני מהלכי מחשבה, כפי שדיברנו לאחרונה: אחד, שאינו יכול לעשות שום דבר בכוחות עצמו, השני, שלא מגיע לו כלום. הוי אומר: הוא מבין שאינו יכול להסתדר בכוחות עצמו כאן בעוה"ז, והרי אינו יכול להביא שום תוצאה אפילו בדבר הקטן ביותר, ואפילו כשהוא חכם כשועל ובריא כשור. כפי שרואים בחוש בכל עת שאין לו לאדם שליטה על שום דבר, ואפילו ברוחניות, אפילו יתיישב עם הגמרא ויהי לו כשרון ויגייס רצון חזק ששובר סלעים – לא יוכל בכוחות עצמו, וכל מי שאינו עוצם את עיניו רואה זאת. ויחד עם כן אינו טיפש לחשוב שמגיע לו כל מה שעולה לו במחשבה בגלל שקיים מצוה פלונית. אדרבה, הקב"ה כל-כך הטיב לו שנתן לו רשות לטעום תענוג ואור והנאה של קרבת אלוקים, והוא מלא הודאה על המתנה שהיא מתנת חיים. מהלכי המחשבה הללו פותחים את הדלת לשכינה. אתה פותח את הדלת לשכינה ואומר לה: אני מוכן שתבואי לדור אצלי. אלמלא כן, הקב"ה אומר על האדם: אין אני והוא יכולין לדור (סוטה ה, א). כפשוטו ממש. ואז אי אפשר להתחיל את הקיום של 'והלכת בדרכיו'.

הפלא הוא שאם האדם מדלג על השלב הראשון ורץ מיד לקיים 'מה הוא רחום אף אתה רחום', אין השכינה שורה אצלו, כי תחילה צריך לפתוח את הדלת לאורח ואז צריך להנעים לו את השהות בבית, לתת לו חדר ומיטה ולהגיש לו אוכל. אם בעל הבית לא יפתח את הדלת, אפילו יציע את המיטה הנוחה ביותר ויכין את האוכל הנפלא ביותר, לא יועיל לאורח מאומה, כי אין האורח יכול להיכנס.

בין נותן לנותן - בין אור לחושך

אכן אם מבינים שההליכה בדרכיו יתברך היא כדי שהשכינה תוכל לשרות אצלו, מבינים שהחילוק בין 'נותן' בעל גאווה ל'נותן' שאינו בעל גאווה, הוא לא חילוק גדול בלבד, אלא הוא אור וחושך. אין בניהם שום שייכות. ציוויו של הקב"ה להידמות אליו, הוא שאחרי שפתחת את הדלת לשכינה, נענים לה את שהותה אצלך, אבל אם לא פתחת לה את הדלת, כשאתה נותן צדקה, אתה נותן רק כדי להתפאר, ודומה אתה לגוי הנותן צדקה

שאינ התכלית מתקיימת בה. אמנם יש לזה נחמה והיא בודאי אמיתית, שסוף כל סוף יהודי פלוני נהנה מהצדקה שנתת לו, ואת זה אי אפשר לקחת ממך. הרי גם אצל העני השכינה נמצאת, וכשההנחה אותה, ההנחה את השכינה, זה אינו יכול להימחק. כך אומרים בשם **הבעש"ט הק'** שיש כמה דברים שאע"פ שנעשים שלא לשמה, כמו צדקה ומקוה, סוף כל סוף יש בהם תועלת. אבל **כשמדברים על כך שהאדם יבוא אל התכלית ושהעולם יבוא אל התכלית, זקוקים שהשכינה תשרה על האדם**, ובשביל זה צריך להתחיל עם השלב הראשון

נאמר שוב: **השלב הראשון הוא להכניס את השכינה**, ופירושו להסיר את הרע. על זה אמרנו שראשון **לכל צריך להסיר את הגאווה**. ועוד צריך **להסיר את התועבה**, דהיינו מחשבות אסורות וראיות אסורות, כדי שהמוח והלב יהיו נקיים והשכינה תוכל להיכנס. הרי זה כמו שהתורה אומרת בענין הכניסה לארץ ישראל. היא אומרת: הכניסה אינה יכולה להיות טכנית. הרי התכלית היא שהשכינה תשרה שם בארץ ישראל. ולכן הדבר הראשון הוא: אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים וכו' (פרשת ראה יב, ג). צריך לנקות את המקום. זה הדבר הראשון. תבנו בית המקדש, תקריבו קרבנות. אתם חייבים לנקות תחילה. בלי זה אין השכינה יכולה לבוא הנה. משה רבינו כשרצה להתפלל, הוצרך לצאת ממצרים, כי אי אפשר להתפלל במקום שיש בו תועבות. וכן בסוף פרשת אחרי (ית, כח): ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם. הקב"ה אומר: את הגוים גירשתי מארץ ישראל כי היה אצלם גילוי עריות. על כן לא תתנהגו כמותם, כדי שלא יקרה לכם מה שקרה להם.

זה אנו למדים מסוגיא זו שכדי לקיים 'והלכת בדרכיו' ולהיות מרכבה לשכינה ולהבין את התורה, **חייב האדם להתחיל בעשיית סור מרע, לעסוק במחשבות של עונה ולהתרחק מתועבות. בזה הוא פותח את הדלת.**

הנעמית השהות של האורח בבית

השלב השני אחרי שהאדם פתח את הדלת, הוא להדיק במדותיו של הקב"ה. זה שיועד שכל מה שיש לו הוא מהקב"ה, עושה טוב לאחרים, ואז השכינה יכולה לשהות אצלו. הוא לא רק נותן לה להיכנס, אלא גם מנעים לה את השהות אצלו, כי זה כל האוירה בבית כאן, עוזרים לאחרים, מחייכים לאחרים, נותנים חיזוק לאחרים, וממילא היא יכולה להישאר אצלו.

כשיתבונן האדם, יראה שיש עוד מצוות מלבד **להטיב לאחרים שיש בהן משום 'והלכת בדרכיו'**, כי הרי נאמר שהקב"ה מקיים מצוות. הוא מניח תפילין ומתפלל, כדאיתא **במסכת ברכות**. ועוד נכלל בזה מה שהזכרנו לעיל - **השמחה**. אף השמחה מדה היא, אך היא יותר כללית. יש את מדת הסבלנות, מדת הגתינה וכו', ויש את כל המדות האחרות. היא המדה העדינה **השורש של כל המדות האחרות. היא המדה העדינה ביותר**, כי היא כוללת את כל המדות. ולכן כשהאדם מעורר בלבו שמחה, הוא גורם לכך שהשכינה תוכל לשהות אצלו.

כמה מיני בטחון בין בני אדם

השלב השלישי, יבואר על פי המבואר במשך חכמה (הובא בשיעור הבטחון הראשון) בענין מקור מצות הבטחון. בדברי הראשונים נמצאנו כמה דעות בזה. יש אומרים שמקור מצות הבטחון הוא הדברה הראשונה - 'אנכי ה' אלוהיך' (יתר כ, ב), יש אומרים שמקורה בפסוק (פרשת פטריס יח, יג) 'תמים תהיה עם ה' אלוהיך', ויש אומרים שמקורה במה שכתוב אצל היציאה למלחמה (שם כ, יא): לא תירא מהם. וכן מה שכתוב לפני כניסתם לארץ ישראל (עקב ז, א): לא תערץ מפניהם כי ה' אלוהיך בקרבך א-ל גדול וגורא.

אך **ה'משך חכמה'** כתב שלדעתו הכל נכלל בפסוק אחד שהוא שורש הבטחון, והוא הפסוק הידוע **בפרשת עקב** (יא, כב): ולדבקה בו.

הוא מסביר שם שיש כמה מיני בטחון. יש בטחון של בן באביו. ובאר בזה: יש גיל, בדרך כלל בין שש לשמונה, שבו הילד מסתכל על אביו כאילו הוא האדם החזק והחשוב בכל העולם כולו. אח"כ כשהוא נעשה בחור, הוא מתחיל לראות חסרונות באביו, עד שהוא מגיע בערך לגיל שבע עשרה, אז הוא אומר: אבי משוגע לגמרי. ובהמשך, מאז גיל שלושים, זה מתחיל לחזור לאחור. הוא מתחיל להבין את הפרופורציה. ה'משך חכמה' מדבר על הגיל המוקדם או המאוחר, כשעדיין לא היתה לו את הטפשות וכשכבר התפתח. אז הוא בוטח באביו. יש לו לב בטחון טבעי באביו.

עוד יש בטחון של אשה בבעלה. לפי סדר הבריאה, האשה בוטחת בבעלה. כי בעלה הוא זה שהובא אליה לספק לה את צרכיה. הכתובה איננה דבר טכני, כעין הסכם ממוני - את תכסבי ותנקי ותבשלי, ואני אביא את המזון ואת הכסות. אלא כך הוא טבוע בבריאה שהנותן הוא זה שדואג ומספק את הצרכים. אכן **בטחון זה משמש לה לצינור לבטחון אח"כ בהקב"ה**, בדומה לתלמיד הלומד תורה אצל רבו, ויודע שרבו לומד מהקב"ה, ומבין שכאשר הוא לומד מרבו, הוא בעצם לומד מהקב"ה, אלא שהקב"ה מלמדו על-ידי צינור. עכ"פ **האשה יש לה בטחון טבעי בבעלה. וכן העבד בוטח במלך, והשכיר בוטח בבעל הבית.**

כל הבטחונות מובילים אל הבטחון בה

הוא מבאר שם שכך צריך להיות במדה מסוימת. זה בריא. כפי שבריא לו לאדם ללמוד אצל רב, ואינו יכול לומר: אני לא זקוק לרב. אני יכול ללמוד ישירות מהקב"ה אשר מלמד תורה לעמו ישראל. למה אני זקוק לאמצעי? האומר כן, אין זה בא אצלו ממקום טוב. הוא דומה למי שאינו רוצה לכבד את אביו ואמו ואומר: הקב"ה רצה להביא אותי לעולם, ומה החילוק מי היה הצינור? מה יש לי עם הוריי? הם דווקא לא האופי שלי. אך **הכתוב השווה כיבוד אב ואם לכבוד המקום**, שנאמר (יתר שם, יב) כבד את אביך ואת אמך ונאמר (משלי ג, ט) כבד את ה' מהונך (קידושין ל, ב), כי זהו הדרך להיכנס אל הקב"ה.

כעין זה אמר חז"ל (תנא דבי אליהו רבא פ"ט): איזוהי אשה כשרה? כל שעושה רצון בעלה. היינו שהיא נאמנת לבעלה. הרי מן התורה האיש מותר לישא שתי נשים ואין האשה מותרת להינשא לשני אנשים, כי עבודתה של האשה היא להיות נאמנת ומסורה לבעלה, ואם היא פונה לאיש אחר, היא עושה מעשה המופרך מכל וכל ונאסרת לבעלה. האיש יכול ליתן לכמה בבת אחת, אך האשה צריכה להיות מיוחדת לבעלה האחד והיחיד ולהיות מסורה לו לגמרי. עכ"פ האשה נאמנת לבעלה ובטוחת בו, וזה מה שמביא אותה לבטחון בה, כי היא מתבוננת מי הוא זה שעוזר לבעלה...

מבאר ה'משך חכמה', ששורש כל הבטחונות האלה הוא מה שהאיש הישראלי בוטח בה, אשר בבטחון זה נמצאים כל ההרגשים האפשריים של מי שבטוח בזולתו. כשהאדם בוטח בהקב"ה כי הוא מאמין שהקב"ה אוהב אותו ושהוא כל יכול ומפני שהקב"ה ברא אותו, נכללים בזה כל מיני הבטחון. ובדוגמאות הג"ל הם מחולקים. למשל, העבד הבוטח באדונו, אין לו את חלק האהבה, אך הוא בוטח בו מפני שהוא מסור בידי, והאשה הבוטחת בבעלה, אינה בוטחת בו מפני שהיא מאמינה שהוא כל יכול, אלא מפני שהיא יודעת שהוא אוהב אותה ובודאי ידאג לה ויספק לה את צרכיה. אכן אחרי שהאדם רואה את מיני הבטחון כשהם מחולקים, הוא יכול לראות שאצל הקב"ה כולם קיימים. זהו הפרק השני בשער

הבטחון. ואחד מהדברים שאפשר להבין מדברי ה'משך חכמה' הוא, שכל אחד מהדברים הוא סיבה לבטחון, ואצל הקב"ה כולם קיימים, ולכן הבטחון בו שלם.

בטחון אמיתי הוא דביקות בה

נשוב אל הנקודה שלשמה הבאנו את דברי ה'משך חכמה'. הוא מבאר שבטחון כזה נקרא בשם **דביקות**, כפי שתראה ששורש טח בלשון הקדוש, הוא דביקות, כמו וטח את הבית (מצודת יד, מב) הנאמר גבי בית מנוגע. וזהו השלב השלישי, כי **האדם בונה את הקשר שלו עם הקב"ה דרך כל אותם מקומות שיש לו בהם חסרון**. בשלב הראשון, כשהאדם פעל להסיר את הרע, עדיין לא היה חסר לו כלום. הוא רק אמר: אני צריך להכניס את האורח? בסדר. אוציא את כל הארגזים שנמצאים כאן בחדר, ואתן לאורח להיכנס. בשלב השני, השכינה כבר נכנסה אליו, והוא התחיל להטיב לאחרים - למה לא? יש לי ואני יכול לתת. אתן לעוד אחד ועוד אחד. אתן אע"פ שקשה לי וכך יהיו לי מדות טובות וינעם לשכינה להישאר אצלי.

אולם **השלב השלישי**, זה כבר החדר הפנימי של האדם. כשבעל הבית מכניס אורח לביתו, מדוע הוא מסדר ומנקה תחילה, כי הוא לא צריך שהאורח יראה איך הבית נראה כאן. איני יכול לפתוח ככה את הדלת. זה בזיונות!!! נסדר ונקנה כמו שצריך, ואז יוכל האורח להיכנס. ואם לאחר שנכנס לסלון, הוא רוצה להיכנס לעוד חדר, חדר פנימי, בעל הבית נלחץ מחדש. הוא נכנס חיש מהר, מסדר קצת, מכניס חפצים מפוזרים בארונות, ואז הוא נותן לו להיכנס.

כשצריך להכניס את השכינה לנפש, החדר הפנימי הוא באותו מקום שאינו מסודר אצלו. כשהוא מגיע לבית הכנסת עם המגנבת החדשה והפאות המסולסלות, ואומר בסבר פנים יפות 'א' פרייליכן חנוכה', 'א' גוט יאר', זהו החלק שבו הכל מסודר. הלא תראה שכעין זה נהוג בהרבה משפחות, שכאשר באים ל"שמחות", לומר: כאן את ילדיהם בפאר וחדר, ועושים להם תמונות, כלומר: כאן נמצאת משפחה לתפארת, משפחתו של אדם הראשון, כולם מחייכים, כולם חכמים, כולם נבונים - שלימות שבשלימות. והמשפחות האחרות מסתכלות ולבם נצבט: מדוע אנחנו איננו מושלמים כאלה? הם לא מבינים שזה רק בשביל התמונה. יש לכם מושג מה קורה אצלם בפנים רגע אחד לפני הצילום, רגע אחד לאחריו ואף גם תוך כדי? יש את כל החדרים הפנימיים ששם ששון ושמחה יגון ואנחה. יש לו בעיות עם כעס, ועם תאוה, ויש לו בן שעושה לו צרות, ויש לו חובות גדולים והוא מסוכסך עם אלף אנשים. אתה יכול לראות בתמונה את כל זה? אינך יכול. אבל כשתבדר - תראה שזה כך.

החסרון הוא הזדמנות לדביקות

בטחון פירושו שהאדם נשען על מישהו חוץ ממנו. מדוע הוא נשען עליו? כי הוא רואה שהוא עצמו אין לו. אין לי כסף, והלא יכול לתת לי, על כן אני בוטח בו. אומר **דוד המלך** ע"ה (תהלים קמו, א): **אל תבטחו בנדיבים בנן אדם שאין לו תשועה**. אני יודע שאתה הולך לעשות משהו בנוגע לחסרונך, אל תשים את מבטחך על בני אדם אלא על בוראך. בכל מקום שהאדם מרגיש חסרון, שם הוא מתעורר לבטחון בה' ולהתקשר אליו. אין לי מדות טובות, אינני מצליח להתרכז בלימודי, אינני מצליח לקום בזמן, אינני מצליח לסור מן הרע. וכן חסרים לי דברים גשמיים. מחירי הדירות עלו ואין לי דירה. **כשהאדם מסכים להכניס את הקב"ה במקום שיש בו חסרון, הוא בוטח בו ומחזק את הקשר אתו**. וכפי שאמרנו, כל הבטחונות מיוסדים על זה. האשה בוטחת בבעלה כי אינה מסוגלת בכוחות עצמה, ואף הבן בוטח באביו כי אינו יכול לבד.

אגב, מדוע בגיל שש עשרה חושב הנער שאביו

משוגע? כי אז הוא חושב שהוא יכול להסתדר בכוחות עצמו. בגיל שבע ידע שאינו יכול להסתדר בכוחות עצמו. כל דבר הוא היה צריך לבקש מאביו: אתה יכול לקנות לי? קח אותי אתך לבית הכנסת. אני מאוד רוצה ללכת. אתה יכול להרים אותי? אני רוצה לראות. כשהוא מגיע לגיל בגרות, אז הוא חושב שהוא יכול כבר בכוחות עצמו. הוא כבר עשיר וחכם ובעל קומה. יש לו כבר כל מה שצריך בשביל נבואה. לכן אינו בוטח באביו. וכשהוא מגיע לגיל שלושים או ארבעים או חמישים, כל אחד לפי התפתחות שכלו, אז כשיש לו איה נסיון, פתאום הוא מזכר: אני צריך להתייעץ עם אבי. יש לי נסיון מהדור הקודם, יש לי ישוב הדעת. הוא קלט שהוא זקוק אליו ושוב הוא בוטח בו. **זוהי נקודת הבטחון גם אצל הקב"ה - לבטוח בו כשיש חסרון.**

הפסדו של המעלים את חסרונו

אכן אם האדם אומר: יש לי כל ואין חסר לי מאומה - מדברים אתו על הנושא הראשון של 'הלכת בדרכיו'. אינך יכול להסתדר בכוחות עצמך. אתה דומה לאותו נער בן שבע עשרה שחושב בטפשותו שהוא יכול להסתדר לבד. זה שטויות. אינך יכול בכוחות עצמך. אבל אם הוא באמת קולט שאינו יכול להסתדר בכוחות עצמו, אז אם הוא מתחיל לעשות השתדלות בכל מיני אופנים פסולים, או אם הוא מתחיל לבטוח בנדיבים וכיו"ב, למרות שהוא יודע שאינו יכול להסתדר בכוחות עצמו, ואף שהוא 'נותן' נפלא, מכל מקום בסוגיית הבטחון אינו פועל נכונה.

הבה נדבר על אדם כזה. הוא עניו באמת. אין הוא עושה עסק מעצמו, ואינו חושב שהוא חכם גדול. להיפך, הוא מרגיש שהכל טוב, הכל מצוין. את בניו הוא שולח למוסדות רגילים. הוא לא חושב שמגיע להם הטוב ביותר. כשמגיעים לגיל השידוכים, כל שידוך שמציעים לו - מתקבל אצלו בזרועות פתוחות. זו משפחה טובה ויראת שמים? - קדימה! הגאון איננה נסיונו הגדול. וכשמגיע לנתינה - הוא נותן. הוא אדם טוב ואוהב לתת בכל הזדמנות. נניח שאף בענין התאווה הוא מסודר. אולי אינו צדיק יסוד עולם, אבל גם זה אינו נסיונו הגדול. אך כשמגיע למקום שבו אינו מצליח, או שהוא מסתיר אותו ועושה ממנו סוד כמוס - שש. שאף אחד בעולם לא יידע. או שהוא פועל מעשים. הוא מתקשר לפלוני שיאמר לאלמוני שהוא אמר... הוא משקיע את כל מרצו ודמו לגייס עזרתם של נדיבים.

הנה אדם זה נתן להקב"ה להיכנס אצלו רק קצת. ברור שגם הדברים האחרים מושפעים מזה, אך בשביל הגדרת הדבר, אנו מדברים בסגנון זה. הוא מכניס את הקב"ה אצלו. הוא לא בעל גאון גדול. הן ברור ששמירת החסרונות בסוד, נובעת מגאון. הוא יודע היטב שזה נובע אצלו מהחשש שאנשים יקבלו עליו הסתכלות חדשה ויחשבו שאינו מושלם. אבל הוא לא בעל גאון כה גדול כאותו הרוחץ אחר הכבוד. אתה נותן להקב"ה להיכנס קצת, ואתה אף עוסק בנתינה בצורה מופתית, אבל העיקר של 'הלכת בדרכיו', אינך מקיים. העיקר הוא שעשיו כשהשכינה נמצאת אצלו, תבוא מזה לידי דביקות. המטרה לא היתה סתם שתהיה לשכינה מקום לשהות בו, אלא שהאדם והשכינה יתאחדו, ואז יזכה האדם להשגה בתורה ותבוא גאולה לו ולעולם.

תמיד האדם מתנסה בנקודה הרגילה

בשביל זה אתה צריך להכניס את הקב"ה במקומות שאינך מצליח בהם, ובפרט במקומות שאכפת לך שאינך מצליח בהם. פעמים שיש מקומות בנפש האדם שהגם שאינו מצליח בהם, לא אכפת לו כל-כך. הוא יכול להבין שאינו צריך להצליח בכל התחומים. אך יש מקומות

שכשנוגעים לו בהם, זה כל-כך מכאיב לו, ויש שהוא אף מתפלל: איך פלוני ידע שזה אצלי נקודה כה רגישה? אני יודע, אבל איך הלה ידע? והתשובה מאוד פשוטה, כי הקב"ה יודע, והקב"ה תמיד ינסה את האדם באותה נקודה רגישה. והסיבה פשוטה. יש שהאדם מאוד נשבר מזה. הוא אומר לעצמו: זו היתה טטירה מצלצלת. האנשים מסביבי אינם קולטים כמה עמוק זה היה, אבל אני יודע. עכשיו נגעו לי בדיוק בנקודה שלי. והסיבה היא כי דרך שם הוא יכול להגיע לידי דביקות. כשיש חור, יכול לקרות אחד מהשניים, או שהאדם ירד כלפי מטה, או שיעצור ויאמר: אבי שבשמים! אני לא יכול, ואני מאמין שתעזור לי.

בתפילה אומרים (תהלים ק. א): הללוהו בתקע שופר. התקיעה בוקעת מהחלק העמוק ביותר של האדם שהוא לא מסודר. אני מנגן אליך מאותו מקום שאינני מסודר, רבוננו של עולם, ואני בוטח בך. אני מאמין שתעזור לי. איני יודע איך ואיני יודע מה טוב לי, אבל אני בוטח בך שתנהלני על מי מנוחות.

ויהיה לי עוד יותר טוב

מובא בנתיבות שלום, שמפני כך צריך האדם להאמין שיהיה טוב ואין די במה שהוא מאמין שהקב"ה יעשה כרצונו, כי בזה שהוא מאמין שיהיה טוב, הוא משריש בלבו את ה'בנים אתם לה' אלוקים'. הוא משריש בלבו שאע"פ שחטא, הקב"ה אוהב אותו ופועל להטיבו באחריותו, וזה מה שהקב"ה עכשיו עושה אתו. יש שהאדם שואל: מדוע אני צריך להאמין שיהיה טוב? רוב בני אדם שואלים הפך - הייתי בטוח שאם אחשוב שיהיה טוב, אוכל להשיג עשר מיליון דולר... אנו לא נכנסים שוב לנושא מורכב זה. אך לפעמים האדם אומר: אדרבה, הקב"ה יודע מה שהוא עושה, ובדואי הוא עושה את הכל בחשבון. מדוע אני צריך לחשוב שהקב"ה יעזור ויהיה טוב? והתשובה היא: כי אתה צריך להשריש בלבך את האמת שהקב"ה ברא אותך להטיב לך. פסוקים מפורשים הם. 'טוב ה' לכל' (תהלים קמה. ט). לכל - כולל את מי שחטא. כך הגמרא אומרת (סנהדרין לט. ב). 'יש טוב ה' לקוו' (איכה ג. כה) שזה בדרגה יותר גבוהה, אבל 'טוב ה' לכל' הוא לכל אחד בלי יוצא מן הכלל. הקב"ה באהבתו את האדם, פועל בכל עת להטיב לו מכל הצדדים, וכל מה שקורה אתו, זה כדי להביאו אל המקום הנפלא ביותר.

כשהאדם משריש בלבו דבר זה, הוא מביא על עצמו

טוב, כפי הכלל הידוע מהבש"ט של 'ה' צלך' (תהלים קסא. ה). ולפי מה שלמדנו כאן, ההסבר פשוט. הקב"ה הרי מקור הטוב, ובכל מקום שמכניסים אותו, יש שם טוב. זה הרי הפשט במזמור הראשון בתהלים. אם לא הלכת בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמדת, שזה השלב הראשון להכניס את השכינה, אזי אם בתורתו תהגה יומם ולילה, היינו שתכניס אותה גם לחדר הפנימי באותו מקום שהוא בחינת לילה, ענן חושך וערפל - את פרייך תתן בעתך. מאחר שהכנסת את הקדושה והשמחה והשכינה למקום עמוק, זה מתחיל לפרות ולרבות, ומגיע לשם טוב חדש, ובכל אשר תעשה תצליח - דוגמת יוסף הצדיק שנאמר עליו 'ויהי איש מצליח'.

חיבור עם השכינה רק על-ידי חסרון

הכנסת השכינה לחדר הפנימי, פירושה: חיבור עם השכינה. מה הפירוש חיבור? אפשר להניח שני דברים זה לצד זה מבלי שיהיו מחוברים. אבל אם לאחד מהם יש חור והשני מתחבר אליו, כמו בשני חלקי 'פאזל', אז הם מתאחדים. כשיש לך מקומות של חסרון, אם תחשוב בהם נכונה מבלי ליפול, ותחזור שוב ושוב על היסודות, לא תשים מבטחך לא בנדיבים ולא בעצמך,

כי אם בהקב"ה, ותאמר לעצמך שוב ושוב: הקב"ה לבדו עשה את זה מפני שרוצה להיטיב לי, וכמה שאתבטל אליו, אביא את השכינה למקום החסרון ויתמלא אור - אזי יבוא יום שאתה בעצמך תודה על החסרון, כי תבין שאם לא היה החור, לא הייתי יכול להתחבר ולא היית זוכה לאותו טוב.

כשהאדם טוען שהכל הולך לו טוב ואינו נותן לשכינה להיכנס יותר מדי לעומק, הרי הוא כאילו רוצה שהקב"ה רק יהיה שכנו, שאם יצטרך חלב יוכל ללכת לשאול ממנו, ואז יש לו רק דרגה אחת של טוב. אם האדם רוצה שיתקיים בו הפסוק ובכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך בכל העיניים, הוא צריך לעשות חור, היינו להכיר בחסרונותיו וליתן לשכינה להיכנס אליהם. וכאמור, כשיעשה ויראה את הטוב היוצא מזה, יתן על זה הודאה. אני מודה לך ה' על הפרשה שנתת לי, כי הודות לפרשה זכיתי לקיים 'והלכתי בדרכיך' בדרגה הנעלית ביותר ולהגיע לדביקות.

חסרונו של אדם הוא כל פעם באופן אחר. פעמים שחסרה לו תמיכה דוגמת האשה מבעלה, פעמים שחסר לו כסף דוגמת העובד מבעל הבית שרוצה לקבל העלאה, פעמים שחסרים לו הרגשים. כל פעם הקב"ה מזמין לאדם חסרון באופן אחר, והאדם מרגיש אבוד לגמרי. הוא לא רואה מה הוא יכול לעשות. כבר ניסיתי, ובכל מה שעשיתי, הפסדתי ממקום אחר. אני לא יכול לעשות כלום. ויש הרבה מצבים כאלה בחיים, מצבים באמת מורכבים. הוא עומד בין הפטיש לסדן כאשר אנשים סביבו עושים קולות וברקים, והוא צריך לעמוד באמצע ולהישאר בישוב הדעת ובשמחה, ולהאמין שהקב"ה ברא את המצב הזה להטיב לו. וכשהוא רואה עד כמה זה נוגע לו, הוא רואה בזה חותמו של הקב"ה.

חותמו של הקב"ה בחסרון

צריך לדעת מזה, כי יש שהאדם נעשה כל-כך שבור מזה. הוא אומר: הקב"ה כל-כך מטיב עמי, אבל בדיוק במקום זה שכל-כך קשה לי, והקב"ה יודע כמה קשה לי, בדיוק שם אני מתנסה. אני לא יכול לסבול יותר... ואנו שואלים: אינך רואה בזה את חותמו של הקב"ה? הרי אף אחד לא יודע בכלל שהדבר הזה כל-כך קשה לך. רק הקב"ה יודע, והוא עושה לך את זה כדי שתוכל לזכות לדביקות.

אכן כשהאדם עושה שם עבודה עם עצמו וחושב את המחשבות הנכונות, הוא נעשה מרכבה לשכינה וזוכה להתדבק בה. על האדם לזכור: אם יש לך פרשה קשה, ואתה נלחם עם עצמך לחשוב את המחשבות הנכונות, תדע שזו הכוונה במצות 'ולדבקה בו'. אל תחשוב שבדיקות היא מדרגה רחוקה של מי שמקמט את מצחו ופאותיו רטובות מהמקוה ועיניו דומעות והוא מוחה כף אל כף. לא! לא יודע מה פלוני עושה. אין לי מושג. אבל אני יכול לומר לך מה אתה עושה. זה שאתה נלחם עם עצמך כשמשוה חסר לך ומרגיש במצוקה, שלא תיפול, ואם נפלת - לקום, בזה אתה מקיים 'ולדבקה בו'. כפשוטו ממש. זה מה שמביא שמחה, והשמחה מביאה השגה, וההשגה היא סימן שבאמת נתקיים 'ולדבקה בו'. זו עבודת החיים.

קול הביניני

072.257.7726
☎
א"י

718.686.8300
☎
ארה"ב

0204.586.2115
☎
בריטניה

03.300.0223
☎
בלגיה